

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากอดีตจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2549) เป็นเวลา 74 ปี ได้มีพัฒนาทางการเมืองมาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสตรีจะมีสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนของปวงชนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 แต่จะพบว่าบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นเกือบทั้งหมดเป็นชาย ปัจจุบันถึงแม้จะมีสตรีเข้าสู่วงการเมืองมากขึ้น แต่ก็มีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนนักการเมืองชาย สัดส่วนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรียังล้าหลังกว่าประเทศอื่น ๆ ในประชาคมโลกเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว (โกวิทย์ พวงงาม, 2541, น. 186)

เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะสังคมไทยในอดีตได้วางตำแหน่งของสตรีในฐานะช้างเท้าหลัง มีหน้าที่ในการดูแลงานบ้าน การตั้งครุฑ และการดูแลสมาชิกในครอบครัว ลักษณะทางศาสนา วัฒนธรรมและกฎหมาย เป็นข้อจำกัดการดำเนินกิจกรรมและบทบาทต่าง ๆ ของสตรี ที่ก่อให้เกิดความเท่าเทียมทางเพศ เจื่อนไขเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Equality) ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน ระดับชาติ และระดับอื่น ๆ ทำให้สตรีขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ควบคู่กันไปกับการพัฒนาการทางการเมืองกระแสหลัก ขบวนการเรียกร้องสิทธิสตรีในสังคมไทยได้มีบทบาทในการต่อสู้เรียกร้องความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย นอกจากนี้ประเทศไทยยังได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนไหวของขบวนการเรียกร้องสิทธิสตรีในระดับสากล ซึ่งส่งผลต่อความก้าวหน้าของบทบัญญัติของกฎหมาย (Law-in-Book) ในเรื่องความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในสังคมไทยด้วย กล่าวคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างน้อย 4 ฉบับ ได้บัญญัติเรื่องความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายไว้อย่างชัดเจน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งใช้บังคับมาเกือบ 10 ปี และเพิ่งจะถูกยกเลิกโดยคณะกรรมการปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.)

เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ได้กำหนดให้ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน เนื่องจากวิธานิพนธ์ฉบับนี้ ได้เรียบเรียงขึ้นก่อนที่ คปค. จะยึดอำนาจ ประกอบกับเป็นเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นวิธานิพนธ์ฉบับจึงจำเป็นที่จะต้องอ้างอิงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อีกประการหนึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ยังบัญญัติรับรองหลักความเสมอภาคไว้ในมาตรา 3 ความว่า

ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคบรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้

นอกจากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายภายในที่รับรองความเสมอภาคระหว่างหญิงชายแล้ว ประเทศไทยยังมีพันธกรณีระหว่างประเทศซึ่งรับรองหลักความเสมอภาคระหว่างเพศอีกด้วย ข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกที่สำคัญอย่างยิ่งฉบับหนึ่งได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบขององค์การสหประชาชาติ (The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women หรือ CEDAW) ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญานี้เมื่อ ปี พ.ศ. 2528 และอนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับต่อประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน 2528 เป็นต้นมา

นอกจากบทบัญญัติเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศแล้ว รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้มแข็งขึ้นอีกด้วย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 282 ความว่า “ภายใต้บังคับของมาตรา 1 รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น” และมาตรา 78 ความว่า “รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจกิจการท้องถิ่นได้เอง” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าตามหลักกฎหมายทั้งภายในและกฎหมายระหว่างประเทศจะระบุถึงความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายในระดับหนึ่ง แต่ในสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ยังไม่มีการบังคับใช้บทบัญญัติเรื่องความเสมอภาคระหว่างหญิงชายอย่างแท้จริง กล่าวโดยเฉพาะในเรื่องการเมืองนั้น แม้ว่าหญิงจะมีได้ถูกจำกัดสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง แต่จำนวนของผู้หญิงที่ลงสมัครและได้รับเลือกตั้ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศมีอยู่น้อยมาก บทบาททาง

การเมืองในฐานะผู้แทนของประชาชนของสตรีที่อยู่ในระดับต่ำทำให้สตรีขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และขาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในประเด็นสาธารณะที่สำคัญ สัดส่วนของสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ปรากฏในตาราง 1.1

ตารางที่ 1.1
แสดงสัดส่วนของสตรีในการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามตำแหน่ง
ปี 2538, 2545 และ 2548

ตำแหน่ง	ร้อยละสตรีที่มีตำแหน่งในการเมืองท้องถิ่น		
	2538	2545	2548
สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	-	-	15.71
สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร	-	-	14.04
สมาชิกสภาจังหวัด	4.9	4.6	-
สมาชิกสภาเทศบาล	5.0	6.6	-
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	9.06	6.7	-

หมายเหตุ: หมายถึงไม่มีข้อมูล

ที่มา: *สตรีบนเส้นทางแห่งอำนาจและการตัดสินใจ, การเมืองและการบริหาร,

สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา ปี 2543

**สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ปี 2545 และ 2548

แม้คนทั่วไปอาจมองว่าการเมืองในระดับท้องถิ่นจะยังไม่มีความสำคัญเทียบเท่ากับการเมืองในระดับประเทศ แต่การเมืองในระดับท้องถิ่นจะเป็นเวทีที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมแบ่งปันแลดูแลผลประโยชน์ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตและของคนในพื้นที่นั้น ๆ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในระดับท้องถิ่นจึงถือได้ว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อดูแลจัดสรรผลประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในกลุ่มนั้น ๆ อีกด้วย

กล่าวโดยสรุปการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของสตรี ก่อให้เกิดผลดีต่าง ๆ อย่างน้อย 3 ประการคือ

1. เป็นการสร้างหลักประกันความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันในทางสังคมในระดับรากฐาน
2. ทำให้สตรีสามารถเข้าดูแลผลประโยชน์ของชุมชนในฐานะผู้แทนของกลุ่มสตรี
3. เป็นการเปิดโอกาสให้สตรีสร้างสมประสบการณ์ แสดงความสามารถและผลงานในทางการเมือง ซึ่งจะเป็นช่องทางในการเข้าสู่การเมืองในระดับประเทศต่อไป

ดังนั้น สตรีจึงควรมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกครองในทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกระจายอำนาจ และการออกพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อปี 2538 ที่เน้นการเปิดโอกาสให้สตรีในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนของตนมากขึ้น ซึ่งได้ก่อให้เกิดการตื่นตัวอย่างมาก ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านมีความเห็นว่า ในสังคมประชาธิปไตย การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนของชายหญิงในวิธีหนึ่ง หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมใช้อำนาจ เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ทางสังคมในการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมให้คนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งหากวิเคราะห์ในประเด็นความชอบธรรมและการจัดสรรผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว ก็จะเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ที่สตรีต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (โคทม อารียา และคณะ, 2542, น. 3, 12) (ผู้หญิงกับรัฐธรรมนูญ: บันทึกการเดินทางสู่ความเสมอภาค, 2545)

อย่างไรก็ตามหลายฝ่ายมองว่าที่ผ่านมา การมีส่วนร่วมของสตรีในระดับที่มีอำนาจในการตัดสินใจถูกจำกัดมาตลอดในทุกระดับ หากยอมรับกันว่าสตรีและบุรุษมีโลกทัศน์มุมมองและความสนใจแตกต่างกัน จากการหล่อหลอมกล่อมเกล้าที่แตกต่างกัน ดังนั้นหากให้สตรีเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนา รวมถึงนโยบายต่าง ๆ น่าจะนำไปสู่ความสมดุลของการตัดสินใจที่สามารถตอบสนองความต้องการของหญิงชายได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นหากสตรีสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตาม ย่อมมีส่วนช่วยปรับความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชาย สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การศึกษา รวมทั้งการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจและสถานภาพของสตรีเอง เมื่อพิจารณาการเข้ามามีส่วนร่วมของสตรีในทางการเมืองนั้น ในขณะที่จำนวนประชากรทั้งประเทศมีประชากรกึ่งหนึ่งที่เป็นสตรี สตรีไทยยังถือว่ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองน้อยมากดังจะเห็นจากสัดส่วนของสตรีในการเมืองท้องถิ่นที่สะท้อนภาพไม่แตกต่างกับระดับชาติ กล่าวคือสตรีมีจำนวนต่ำกว่าร้อยละ 10 ในทุกระดับ อย่างไรก็ตาม

มีข้อน่าสังเกตคือ เมื่อมีการกระจายอำนาจการบริหารราชการไปยังท้องถิ่นเมื่อประมาณ เกือบ 10 ปีที่แล้ว จำนวนสตรีที่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งแต่การ เลือกตั้งรุ่นแรกจนถึงปัจจุบันนั้น มีสัดส่วนค่อนข้างสูงขึ้นโดยเฉลี่ยอยู่ในช่วงระหว่าง 6.0 - 8.5 แม้แต่ระดับสภากรุงเทพมหานคร ดังปรากฏในตารางที่ 1.1 (สุธีรา วิจิตรานนท์ และ เมทินี พงษ์เวช, 2547, น. 71; กาวดี ทองอุไทย, 2548, น. 43)

สรุปได้ว่าปัจจุบันสัดส่วนของสตรีที่ได้รับเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ยังมีอยู่น้อยมาก สตรีควรเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาให้มากขึ้น เนื่องจากสตรีได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม หรือถูกกีดกันเลือกปฏิบัติจากสังคมทุกส่วน เริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัวมาจนถึงระดับประชาคมโลก สาเหตุของการกีดกันเลือกปฏิบัติอย่าง ไม่เป็นธรรม สืบเนื่องมาจาก “ระบบชายเป็นใหญ่” (Patriarchy) ซึ่งเห็นว่าชายเหนือกว่า หรือมี ความสำคัญกว่า ซึ่งความเชื่อดังกล่าวนี้เป็นอคติทางเพศ และก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคทาง เพศในทางการเมืองอีกด้วย ซึ่งส่งผลให้เพศหญิงถูกกีดกันเลือกปฏิบัติไม่ให้มีสิทธิเสรีภาพ ตลอดจนการเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นจึงเกิดกระแส การเรียกร้องสิทธิมนุษยชนของสตรีในทุกหนทุกแห่ง จนกลายเป็นกระแสระดับโลก (มาลี พฤษพงศ์าวลี, 2548, น. 48)

ในสังคมประชาธิปไตย การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนของชายหญิง ในวิธีใดวิธีหนึ่ง หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมใช้อำนาจเพื่อกำหนดกฎเกณฑ์ทางสังคมใน การแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมให้คนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งหากวิเคราะห์ในประเด็นความชอบธรรม และการจัดสรรผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว ก็จะเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่สตรีต้องเข้ามามี ส่วนร่วมทางการเมือง (โคทม อารียา และคณะ, 2542, น. 3)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการแสดงจุดยืน และการพิทักษ์ผลประโยชน์ร่วมกันของหญิง และชาย โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยกัน เพราะต่างฝ่ายต่างรู้ซึ่งของความต้องการของ ตน ดังนั้นผลจากการตัดสินใจร่วมกันอย่างเท่าเทียมย่อมก่อให้เกิดดุลยภาพ ด้วยการมีมุมมอง ของสตรีที่อยู่ในระดับการตัดสินใจร่วมกันนั้น เพื่อบรรลุเป้าหมายของความเสมอภาคในการ พัฒนา และสันติภาพจากการมีส่วนร่วมของสตรีที่เป็นประชากรกึ่งหนึ่งของโลก (เมทินี พงษ์เวช, 2541, น. 19; กรวิภา บุญเชื้อ, 2541, น. 10)

อีกทั้งรัฐบาลได้มีนโยบายให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น โดยกระตุ้น ให้สตรีลงสมัครเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากที่สุด เพราะองค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นองค์กระระดับท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงาม, 2544, น. 42-43) และมีความสำคัญต่ออนาคตของการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น และสตรีสามารถเป็นตัวแทนของชุมชนที่จะช่วยสะท้อนปัญหาและความต้องการได้อย่างสมดุลครอบคลุมทุกเรื่อง

สาเหตุที่สำคัญอีกหลายประการที่สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบาทของการเป็นผู้แทนที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศนั้น ก็คือการที่สตรีเองขาดความสนใจใฝ่รู้ในเรื่องการเมือง รวมทั้งขาดความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยมและจิตสำนึก และเจตนาที่ดีที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสำคัญในการที่ต้องมีสตรีเป็นตัวแทนของตนในเวทีการเมือง โดยต้องปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมและการส่งเสริมสนับสนุนสตรีทั้งทางตรงและทางอ้อมในการเป็นเครือข่ายให้สตรีได้รับการเลือกตั้งมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเมืองท้องถิ่นที่ตนเองพำนักอยู่

โดยสรุปกล่าวได้ว่าถึงแม้ปัจจุบัน กฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ จะได้มีการปรับปรุงพัฒนา ให้ชายและหญิงมีสิทธิที่เท่าเทียมกันมากขึ้น แต่ในการยอมรับของสังคมไทยโดยเฉพาะทางการเมือง จำนวนของสตรีมีน้อยมากเมื่อเทียบสัดส่วนกับชาย (ภาวดี ทองอุไทย, 2548, น. 43) ผู้วิจัยซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองพัทยา และมีความสนใจต่อการศึกษารูปแบบกลยุทธ์ที่จะนำมาพัฒนาสตรีให้มีส่วนร่วมทางการเมือง จึงได้เลือกพื้นที่ของเมืองพัทยา เป็นพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์สภาพสถานการณ์เมืองพัทยาและวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค เพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์สนับสนุนสตรีให้เข้ามามีบทบาทในสภาเมืองพัทยามากขึ้น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการลดความเหลื่อมล้ำระหว่างชายและหญิง ดังนั้นเพื่อที่จะทำให้ความต้องการของกลุ่มสตรีเมืองพัทยาในเรื่องต่าง ๆ ได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม รวมไปถึงการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและสังคมที่สตรีและบุรุษควรมีส่วนร่วม ช่วยเหลือกันอย่างสมดุล เพื่อให้การตัดสินใจต่าง ๆ มาจากทุกมุมมองทุกด้านได้ครบถ้วนสมบูรณ์ขึ้น ดังนั้นหากสตรีมีนักกำลังกันอย่างเต็มที่และจริงจังแล้ว การพัฒนาการเมืองตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ไปจนถึงระดับประเทศจะเป็นไปได้อย่างโปร่งใส เป็นธรรมและเอื้อต่อสภาพที่เท่าเทียมกันของทั้งสองเพศ

การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะทำการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสตรีในระดับท้องถิ่นกับการเมือง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการที่สตรีจะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นของเมืองพัทยา ประเด็นที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษได้แก่ประเด็นที่ว่า จะมีกลยุทธ์อย่างไรที่กระตุ้นให้สตรีเกิดการตื่นตัวและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง ซึ่งน่าจะส่งผลไปถึงการเพิ่มจำนวนสตรีที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกเมืองพัทยา ความจำเป็นที่ต้องมีสตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

เมืองนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องของการพัฒนาบ้านเมืองแต่เพียงประการเดียว แต่หมายถึงการจัดสรรทรัพยากรซึ่งเป็นเรื่องของสาธารณะอย่างเป็นธรรมสำหรับประชาชนทุกคนทั้งหญิงและชาย ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยที่เน้นความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย อีกทั้งเพื่อให้การพัฒนาประเทศบรรลุผลสำเร็จที่ดี จึงต้องการการมีส่วนร่วมของสตรีที่จะช่วยกันเติมเต็มของความสมบูรณ์ในการพัฒนาดังกล่าว ทั้งนี้เพราะสตรีและผู้ชายมีมุมมอง โลกทัศน์ และความสนใจที่แตกต่างกันอันเป็นผลมาจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มอบบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ไม่เหมือนกันมาเป็นเวลานานตั้งแต่ในอดีต ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการแสดงจุดยืน และการพิทักษ์ผลประโยชน์ร่วมกันของหญิงและชาย โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยกัน เพราะต่างฝ่ายต่างรู้ซึ่งถึงความต้องการของตน ดังนั้นผลจากการตัดสินใจร่วมกันอย่างเท่าเทียมย่อมก่อให้เกิดดุลยภาพ ด้วยการมีมุมมองของสตรีที่อยู่ในระดับการตัดสินใจร่วมกันนั้น เพื่อบรรลุเป้าหมายของความเสมอภาคในการพัฒนา และสันติภาพจากการมีส่วนร่วมของสตรีที่เป็นประชากรกึ่งหนึ่งของโลก (เมธินี พงษ์เวช, 2541 น. 19; กรวิภา บุญเชื้อ, 2541, น. 10)

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ประชากรสตรีของเมืองพัทยามีอยู่มากมาย หลายกลุ่มมีความหลากหลายในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพ แต่เมืองพัทยากลับไม่มีแผนการปฏิบัติงานของสตรีโดยเฉพาะ ส่วนใหญ่จะเน้นในด้านพัฒนาสาธารณูปโภค และการส่งเสริมการท่องเที่ยวมากกว่า ดังนั้นการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาศรีมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีเมืองพัทยา เพื่อศึกษาหากกลยุทธ์การพัฒนาศรีให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะเมืองพัทยามากขึ้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมด้วยการระดมสมองด้วยเทคนิคเอ ไอ ซี (AIC-Appreciation Influence Control) แบบระดมสมองจากแกนนำชุมชน โดยใช้กระบวนการ (SWOT-Strength Weakness Opportunity Threat) วิเคราะห์ลัทธิเพื่อให้อำนาจชุมชนทั้งสตรีและบุรุษได้กลยุทธ์ที่จะพัฒนาศรีให้มีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างแท้จริง (นงนภัส เทียงกมล, 2547, น. 52; นรินทรชัย พัฒนพงศา, 2547, น. 53-59)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลยุทธ์การพัฒนาศรีมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีเมืองพัทยา

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัญหาเมืองพัทยาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. ศึกษากลุ่มสตรีที่มีศักยภาพของเมืองพัทยามีอยู่ที่ไหนบ้าง
3. กลยุทธ์การพัฒนากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีเมืองพัทยานั้นควรเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
พื้นที่ที่ทำการศึกษา ได้แก่อาณาเขตเมืองพัทยาที่ครอบคลุม ตำบลนาเกลือ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ทำการศึกษาและกำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมให้สตรีเข้ามามีบทบาทและมีโอกาสได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเมืองพัทยาเพิ่มมากขึ้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. การได้ทราบระดับความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม และเจตคติของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความสำคัญในการที่จะต้องส่งเสริมสตรีให้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเมืองพัทยาเพิ่มมากขึ้น
2. สามารถกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมสตรีให้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเมืองพัทยาเพิ่มมากขึ้น
3. การเพิ่มจำนวนสตรีให้มีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต จะเป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตยได้อีกทางหนึ่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานเพื่อบรรลุภารกิจหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกลยุทธ์จะต้องระบุขั้นตอนที่ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในองค์กรนั้น

การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำให้สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และกลุ่มประชาชน ในเขตเมืองพัทยาได้มาร่วมประชุม ร่วมคิด ร่วมวางแผน และนำเสนอกลยุทธ์ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเฉพาะสตรี และผลักดันให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและการมีส่วนร่วมของสตรีรวมทั้งให้มีการบรรจุแผนงานและโครงการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Equality) ไว้ในแผนของเมืองพัทยา

การเมืองท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปบริหารจัดการผลประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยต้องคำนึงปริมาณที่ได้จากส่วนกลาง และภาวการณ์ที่เก็บได้ มาพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญ เพื่อความผาสุกของประชาชนตลอดจนการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้มาร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติ

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการเลือกสมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเมืองพัทยา ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารเมืองพัทยา อันมีคณะผู้บริหารประกอบด้วย นายกเมืองพัทยา 1 คน รองนายกสภาเมืองพัทยา ไม่เกิน 4 คน และประธานสภาเมืองพัทยา 1 คน รองประธานสภาเมืองพัทยา 2 คน และสมาชิกสภาเมืองพัทยา 21 คน

ความเป็นชุมชน หมายถึง ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ทั้งความสัมพันธ์ในระดับผู้นำ กับผู้นำ และผู้นำกับชาวบ้าน มีการติดต่อสื่อสารและมีการทำกิจกรรมร่วมกัน การมีพื้นที่ทางกายภาพและการมีพื้นที่ทางสังคมร่วมกัน

ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลที่เป็นผู้นำชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้นำชุมชนในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ประธานชุมชน รองประธาน คณะกรรมการชุมชน และแกนนำชุมชน ทั้ง 27 ชุมชนของเมืองพัทยา

การพัฒนาสตรี หมายถึง การส่งเสริมสถานภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของสตรีอย่างเป็นองค์รวม โดยให้คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเพศหญิงได้รับ

การยอมรับอย่างเสมอภาคเท่าเทียมเพศชายดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีเมืองพัทยา

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีเมืองพัทยา หมายถึง การทำให้สตรีในเขตเมืองพัทยาได้มาร่วมประชุม ร่วมคิด ร่วมวางแผน และนำเสนอกลยุทธ์ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน สตรีด้วยกันเพื่อให้สตรีได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกเมืองพัทยามากขึ้นรวมทั้งการผลักดันให้เกิด แผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Equality) ให้ได้รับการบรรจุไว้ใน แผนพัฒนาของเมืองพัทยา

โครงการการพัฒนาสตรี ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมที่สมาชิกร่วมกันคิด วางแผน โดยการเสนอแนวทางการปฏิบัติตามโครงการที่เสนอแนะในที่ประชุม เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรีเมืองพัทยา